

Měla by Česká republika přijmout euro?

To je vskutku zapeklitá otázka, která je častým předmětem politických diskuzí nejrůznějších formálních úrovní, od poslanecké sněmovny po obecní hospody. Abychom mohli rozhodnout odpověď na tuto otázku, je třeba si připomenout argumenty obou stran.

Proč ano?

Vstup do Eurozóny je dalším krokem integrace České republiky do Evropské Unie. Hlavní skupinou bojující za přijetí eura jsou obchodníci, které sledování a fluktuace měnového kurzu koruny a eura stojí peníze a čas. Přijetím eura by skupině, která dostává zapláceno v eurech a platí v korunách by se odlehčilo o poplatky za změnu kurzu. Pro ty, kteří investují v eurech by se zjednodušilo předpovídat výnos ze svých investic, neboť by jim odpadlo riziko ztrát v důsledku nepříznivé změny kurzu (pochopitelně též mohou na změně vydělat, nicméně je to nejistota, která může mnohé od investování odradit). Přijetí eura by také více propojilo trh, což by lehce rozšířilo možnosti spotřebitelů.

Častou obavou je likvidace některých podniků vlivem příliš silné konkurence, což by vedlo k zvýšení nezaměstnanosti. To je ovšem dobře! Neefektivní podniky by byly nahrazeny efektivními a propuštění by buď vyplnili nově vzniklá místa v konkurenčních firmách, nebo by přešly do oboru, ve kterém má Česká republika komparativní výhodu.

Proč ne?

Přicházíme o možnost ovlivňovat naši ekonomiku monetární politikou. Již nebudeme mít vlastní centrální banku, která by podle potřeb české ekonomiky mohla svými zásahy chránit před recesí a brzdit ji před přehříváním. Znamenalo by to, že bychom byli dokázáni na Evropskou centrální banku, která bude pohlížet na potřeby celé Eurozóny, které budeme pouze malou částí a tudíž na naše potřeby bude brát proporcionálně menší ohled. Jediným nástrojem k ovlivňování agregátní poptávky by tedy byla fiskální politika vlády, což by zase zatěžovalo státní rozpočet a mohlo by vést k většímu zadlužování. Byla by to škoda, neboť ČNB je zdravou centrální bankou s velkou zásobou deviz a úrokovou mírou pod kontrolou. Je spekulativní, jak velká nevýhoda toto je, neboť i tam jsme velmi otevřenou ekonomikou závislou na okolí (zejména Německu) a nelze jednoznačně posoudit, jestli by nás krize našeho okolí poznamenala o moc více, kdybychom byli v eurozóně. Toto by mohlo mít i jisté pozitivum, neboť by se snížily státní výdaje na údržbu ČNB.

Přijetí eura je velká nejistota. Co se stane s našimi úsporami? To záleží na vstupujícím měnovém kurzu. Ten ovšem nebude automaticky stejný jako současný měnový kurz. Vstupní měnový kurz by byl určen orgánem EU, který by přihlížel k vývoji kurzu české koruny, k cenové paritě (což by se nám mohlo stát osudným, neboť cenová hladina v Česku je značně nižší než je průměr EU). Pokud by se tento kurz výrazně lišil od současného měnového kurzu, buď by zlikvidoval některé vyvážející podniky, kterým by vyrostly náklady při stejném příjmu, a tím zvýšil nezaměstnanost, nebo by to výrazně snížilo úspory. Toto je hazard, jemuž se mnozí (zcela oprávněně) brání.

Měla by tedy Česká republika přijmout euro?

Ačkoliv osobně jsem fanouškem proevropské politiky, sblížení evropských zemí a sjednocování trhu, toto rozhodnutí přináší velké nejistoty pro vývoj české ekonomiky. Tuto skutečnost zrcadlí i veřejné mínění občanů, kde 70% obyvatel ČR je proti přijetí eura. A proto si já myslím, že přinejmenším v tuto chvíli by Česká republika neměla přijímat euro.